

Financiële analyses per begrotingshoofdstuk

Programma 1

Analyse verschillen

(>50.000,-)

Bedragen x €1.000

Analyse afwijking	Vershil I/S	Toelichting
Lasten		
Twentehaven	-50 I	Vanwege overdracht werkzaamheden aan nieuwe havenmeesters heeft extra inzet van personeel plaatsgevonden. Ook hogere perceptiekosten GBT door de verantwoording van kosten 2015 in 2016 waren debet aan dit nadeel.
Subsidie WTC	-275 I	Extra subsidies WTC voor project Expat Center Twente en realisatie robuust WTC. Hiervoor werden bijdragen ontvangen van Regio Twente en gemeente Enschede (zie baten)
Acquisitie en promotie	50 I	In kader van nieuw beleid is een stelpost van € 50.000 opgevoerd, bestemd voor formatie accountmanager. Is ondertussen ingevuld, echter zonder aframen van deze stelpost. Vanaf 2017 zal dit wel verwerkt worden in begroting zodat stelpost verdwenen is.
Budget regionale acquireurs	41 I	Budget in 2016 niet gebruikt, omdat Regio de financiering van 2 regionale acquireurs in 2016 zelf voor haar rekening heeft genomen.
Verrekening project breedband	-170 I	Voor het investeringsproject breedband heeft de raad middelen beschikbaar gesteld met dekking vanuit de reserve communicatie. De (technische) verrekening dient plaats te vinden via exploitatie. De onttrekking van de reserve vindt plaats onder programma 8. Het geheel verloopt budgettair neutraal.
Bedrijventerreinen	-81 I	In 2016 heeft extra aandacht en inzet medewerkers plaatsgevonden voor bedrijfscontacten en uitgifte bedrijventerreinen.
Bijstand: trajecten Post NL	310 I	Lagere kosten (betekent wel nadeel in kosten bijstand). In 2017 onderzoek naar mogelijkheid bijstelling overeenkomst.
Verstrekking bijstand	71 I	Ondanks hogere kosten bijstand vanwege traject PostNL toch meevaller. Oorzaak enerzijds de gemiddeld lagere kosten bijstand per klant (72 euro bij 2.223 klanten), anderzijds een hoger aantal klanten (t.o.v. verwachting 2e berap 6 klanten).
BBZ starters	-168 S	Een groter aantal starters BBZ alsmede een groter beroep op uitkeringen en kredietverstrekkingen zijn hiervan de oorzaak.
Regionaal Orgaan Zelfstandigen (ROZ)	137 I	De lagere inhuur personeel starters- en bedrijfsadvisering, lagere kosten coaching en andere kosten zorgen voor deze meevaller.

Minimabeleid	89	I	Veroorzaakt door minder beroep op zwemlessen, sport- en cultuurfonds, studiekosten, abonnementen bibliotheek en diverse kleinere afwijkingen. Het Jeugdsport-fonds heeft eenmalig extra middelen ontvangen, waarmee de kinderen in de gemeente Hengelo de kosten van zwemlessen vergoed kunnen krijgen. Hierdoor zijn de kosten voor zwemlessen voor de gemeente in 2016 lager dan verwacht. Bij de bibliotheek is er een controle op het ledenbestand doorgevoerd, welke heeft geleid tot lagere kosten.
Verstrekkingen bijzondere bijstand	-217	S	De alsmaar stijgende kosten bewindvoering veroorzaken de tegenvaller. Er is sprake van een wettelijke taak en op deze kosten heeft gemeente geen invloed.
Individuele inkomenstoelage	-50	S	Dit is het gevolg van de stijging van het aantal bijstandsgerechtigden en de stijging van de pensioengerechtigde leeftijd. Hierdoor komen bijstandsgerechtigden langer in aanmerking voor deze inkomenstoelage.
Stadsbank Oost Nederland (SON)	105	I	Terugloop aantal indicatiestellingen doordat BudgetAlert nu binnen 2 dagen een intake uitvoert. Problemen worden sneller ondervangen en er is minder zware dienstverlening nodig. Ook voordelige afrekening 2015 en feit dat in 2016 geen kosten inloopsprekuren meer in rekening zijn gebracht waren debet aan dit voordeel.
Participatie: bijscholingstrajecten	67	I	Het budget voor bijscholingstrajecten "nieuwe doelgroep" ad 67.000 werd in 2016 nog niet aangewend. Oorzaak zijn aanloopproblemen (ook landelijk) bij het niet halen van aantallen in kader van banenafpraak en beschut-werk-nieuw. Verwacht mag worden dat de aantallen zullen toenemen en daardoor ook het beroep op werkplek-aanpassingen, job-coaching en beschut-werk-nieuw.
Bijstand: correctie op lasten	-2.509	I	Om systeemtechnische redenen is deze correctie op de lasten (negatieve uitgave) als bate verantwoord. Zie ook onder baten.
Niet verklaarde kleinere afwijkingen	115		
Totaal afwijkingen lasten	-2.535		
Baten			
Havengelden	60	I	Hogere opbrengst havengelden, o.a. doordat nog deel opbrengst 2015 is verantwoord.
Bijdragen t.b.v. WTC	275	I	Van Regio Twente en gemeente Enschede werden bijdragen ontvangen t.b.v. realisatie robuust WTC en Expat Center Twente (zie ook lasten).
BUIG-budget bijstand	128	I	Definitief vastgesteld op € 31.621.000. Het tekort op het Buigbudget bedraagt € 740.000 (2,3%).

Terugvorderingen	-78	S	Door wijziging grondslagen bij berekening dubieuze debiteuren ontstaat nadelig verschil van €350.000. Daarnaast is €272.000 aan terugvordering ingeboekt door verstrekte leenbijstand aan ingestroomde statushouders.
BBZ declaratie rijk	75	I	Van het rijk is een hogere vergoeding voor het declarabele deel ontvangen
Schuldhelpverlening ROZ	-129	I	De lagere inkomsten zijn het gevolg van minder afname van producten door enkele gemeenten.
Bijstand: correctie op lasten	2.509	I	Om systeemtechnische redenen is deze correctie op de lasten (negatieve uitgave) als bate verantwoord. Zie ook onder baten.
Niet verklaarde kleinere afwijkingen	-14		
Totaal afwijkingen baten	2.826		
Mutaties reserves			
Reserve werkloosheidsbeleid	-38		
Totaal afwijkingen mutaties reserves	-38		
Totaal afwijkingen	253		

1 Economie, Werk en Inkomen

Exploitatie, bedragen x € 1.000		Rekening 2015	Begroting 01-01-2016	Gewijzigde begroting 2016	Rekening 2016
Resultaat voor bestemming	LASTEN (excl. mutaties reserves)		-71.191	-71.916	-74.451
	BATEN (excl. mutaties reserves)		38.021	37.731	40.556
	Totaal		-33.170	-34.186	-33.895
Mutaties reserves	Toevoegingen aan de reserves		-45	-45	-45
	Onttrekkingen aan de reserves		0	102	64
	Totaal		-45	57	19
Resultaat na bestemming		-33.215	-34.129	-33.875	

Programma 2

Analyse (> €50.000,-)

Bedragen x 1.000

Analyse afwijking	Vershil I/S	Toelichting
Lasten		
Ambtelijke ondersteuning openbaar onderwijs	75 S	Er zijn meer uren geraamd dan werkelijk toegeschreven met betrekking tot het onderhouden van de panden van Primato. Hier staan ook lagere inkomsten van Primato tegenover (zie baten)
Onderwijshuisvesting		
- Energielasten	67 I	Dit voordeel is onder voorbehoud aangezien de energierekeningen in 2016 op basis van een voorschot zijn betaald. In 2017 volgt een eindafrekening van de daadwerkelijke kosten.
- Onroerend zaakbelasting	-264 S	Het nadeel op OZB is veroorzaakt doordat de begrote bedragen in de loop der jaren niet aangepast zijn aan de jaarlijkse stijging van de OZB. Met ingang van 2017 is de begroting bijgesteld.
- Schade herstel	116 I	De begroting voor schade herstelkosten werd voorgaande jaren overschreden met ca. €100.000. Daarom is de begroting voor schade herstel vanaf 2016 met dit bedrag verhoogd. Achteraf is de schade, ontstaan door vandalisme etc., meegevallen. Dit voordeel komt ten gunste van de algemene dienst.
- Kapitaallasten	-391 I	Dit nadeel wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door het afboeken van de restboekwaarde van het gesloopte oude pand van het Twickelcollege in verband met de nieuwbouw.
MFA 't Berflo	-219 I	De exploitatie van de MFA 't Berflo is in 2016 niet geraamd bij het vastgoedbedrijf, terwijl alle uitgaven wel zijn verantwoord op dit programma. Vanaf 2017 wordt de MFA 't Berflo verantwoord op programma 8.
Leerlingenvervoer	146 I	Het leerlingenvervoer is opnieuw aanbesteed. Het nieuwe contract is ingegaan per 01-08-2016. Er is voor een lager aantal leerlingen vervoer toegekend. Het aantal toewijzingen is namelijk gedaald van 293 naar 267 ten opzichte van 2015.
Pilot praktijkondersteuners huisartsen	-49 I	Aan de pilot 'praktijkondersteuning bij huisartsen' is per saldo € 11.000 minder besteed. Dit project staat deels verantwoord onder programma 3. Het project laat op programma 2 een overschrijding zien van € 49.000, terwijl op programma 3 een onderschrijding van € 60.000 wordt gepresenteerd.
Landelijk transitie arrangement	-238 S	De overschrijding wordt voor € 161.000 veroorzaakt door nagekomen kosten over boekjaar 2015, waarin niet voorzien was. De overschrijding ten gevolge van zorglevering in 2016 is € 81.000. Namens gemeenten heeft de VNG afspraken met landelijke jeugdhulpaanbieders met een specialistische functie. Op de uitgaven hebben wij als gemeente geen invloed en er wordt getoetst door de VNG.

Jeugdhulp - begeleiding en behandeling	-328	S	De producten zorg begeleiding en behandeling laten gezamenlijk een overschrijding ad € 375.000 zien. Deze overschrijding wordt voor € 170.000 veroorzaakt door na-ijlende kosten over boekjaar 2015 waarvoor een onvolledige inschatting gemaakt was. In boekjaar 2016 is dus € 205.000 meer aan zorg in natura geleverd. Dit wordt deels gemitigeerd door een onderschrijding op persoonsgebonden budgetten van € 47.000. De overschrijding kan als volgt worden verklaard: het Cimot (beschermd wonen) heeft eind 2015 alle cliënten herbeoordeeld en dit heeft als resultaat gehad zij aanzienlijk minder Pgb hebben geïndiceerd. Dit heeft als gevolg dat de psychiatrische thuiswonende cliënten niet altijd met een Cimot indicatie thuis kunnen blijven wonen. Deze cliënten vallen daardoor tussen wal en schip. Met een psychiatrische grondslag kunnen zij niet bij de WLZ (Wet langdurige zorg) terecht. Bij de centrumgemeente kunnen zij ook niet terecht voor een beschermd wonen plek als zij thuis willen blijven wonen. Dit zijn cliënten die relatief veel OZL (ondersteuning zelfstandig leven) nodig hebben. Het Cimot, in tegenstelling tot het CIZ, zorgt ook voor uitstroom, een overgang van beschermd wonen naar begeleid wonen. Dit zorgt er ook voor dat we meer cliënten krijgen dan destijds in de AWBZ.
Jeugdhulp - tijdelijk verblijf	-125	I	Ook hier zijn de nakomende kosten over boekjaar 2015 te laag geraamd.
GGZ & dyslexiezorg	2.814	I	De financiële waarde van de onderhanden GGZ-projecten hebben we ten tijde van het opstellen van de jaarrekening 2015 bepaald aan de hand van de opgaven van aanbieders (wegens gebrek aan ervaringscijfers). Deze bleken achteraf veel te hoog te zijn. We hebben in 2016 voor € 1.614.000 minder aan afrekeningen 2015 uitgegeven. Op basis van de over boekjaar 2016 ontvangen onderhanden werk posities van aanbieders kunnen we bovendien constateren dat we in 2016 € 1,2 miljoen minder zullen uitgeven dan geraamd.
Opvoedhulp	-587	S	De overschrijding heeft ditmaal voor € 39.000 betrekking op 2015. Een analyse van de indicaties, hoeveelheid cliënten en de ondersteuning die zij ontvangen is helaas niet mogelijk omdat de informatie (aantallen) in Cognos en derhalve in de systemen niet kloppen. Dit geeft een dermate vertekend beeld dat wij niet in staat zijn om een juiste financiële analyse te geven.
Spoedzorg	-362	S	Een analyse van de indicaties, hoeveelheid cliënten en de ondersteuning die zij ontvangen is helaas niet mogelijk omdat de informatie (aantallen) in Cognos en derhalve in de systemen niet kloppen. Dit geeft een dermate vertekend beeld dat wij niet in staat zijn om een juiste financiële analyse te geven.

Verblijf

-1620 S € 202.000 heeft als oorzaak hogere nakomende kosten 2015. In 2016 is dus € 1.418.000 meer besteed dan geraamd. Een forse overschrijding waaraan we wat uitvoeriger aandacht willen schenken:

Hengelo is een van de gemeenten die worstelt met het woonplaatsbeginsel. Dit beginsel bepaalt dat de gemeente, waarin een jongere zorg krijgt, verantwoordelijk is voor de kosten daarvan. Doordat er niet in elke regio een groot aanbod is van gespecialiseerde jeugdzorg, worden jongeren regelmatig doorverwezen naar instellingen in andere delen van het land. Dit zijn dure plaatsen. De plaatsing gaat op basis van de beslissing van een rechter.

Een deel van de middelen voor Jeugd wordt historisch verdeeld (op basis van T-2 systematiek). Het gaat om de middelen voor kinderen met een voogdijmaatregel en meerderjarigen (18+) die op grond van de Jeugdwet nog jeugdhulp ontvangen. Vanwege het woonplaatsbeginsel dat voor deze groep afwijkt van de basisregel (woonplaats van ouder met gezag) kunnen de kosten daarvoor namelijk ongelijkmatig verdeeld zijn over gemeente. We zien over 2016 de kosten (met name 18+ doelgroep) énorm stijgen. Wanneer het historisch budget 2018 (gebaseerd dus op 2016) niet mee stijgt (dit weten we naar verwachting pas bij de meicirculaire 2017) moeten we de afweging maken of we in aanmerking komen voor de compensatieregeling over 2016. Overigens schrijft het Ministerie van VWS hier in haar factsheet het volgende over "Een aantal gemeenten geven aan een (flinke) groei waar te nemen, waarvan tevens verondersteld wordt dat deze nog aanhoudt alvorens dit zich zal stabiliseren. Dit kan onder andere veroorzaakt worden doordat bij de vorming een nieuw zorglandschap locaties voor jeugdhulp met verblijf worden gesloten of verplaatst. Door de T-2 systematiek moeten deze gemeenten budget voorschieten, waarvan het de vraag is of ze dit ooit gecompenseerd krijgen. Momenteel is nog onvoldoende vastgesteld hoe groot dit probleem is. Daarnaast is geconstateerd dat het niet eenvoudig zal zijn hier een oplossing voor te bieden." Dit is écht iets om het komende jaar/ jaren scherp op te blijven.

Onder andere de stichting Wopit en de stichting Jong Volwassenen hebben het afgelopen jaar nieuwe vestigingen geopend in de Gemeente Hengelo. Ze hebben als missie het bevorderen van woonmogelijkheden voor mensen met een psychiatrische kwetsbaarheid en het bevorderen van hun participatie in de maatschappij. De woon- en zorgvisie is gericht op het zo zelfstandig mogelijk wonen en leven in kleinschalige woonvoorzieningen met een gemeenschappelijke ruimte binnen een "huiselijke" sfeer. De begeleiding is gericht op herstel- en participatie. Dit zijn erg dure woonvormen voor de Gemeente Hengelo.

Pleegzorg	-183	S	De overschrijding heeft ditmaal voor € 10.000 betrekking op 2015. Een analyse van de indicaties, hoeveelheid cliënten en de ondersteuning die zij ontvangen is helaas niet mogelijk omdat de informatie (aantallen) in Cognos en derhalve in de systemen niet kloppen. Dit geeft een dermate vertekend beeld dat wij niet in staat zijn om een juiste financiële analyse te geven.
AMHK en crisisdienst	-100	I	De overschrijding wordt veroorzaakt, doordat de bijdrage 4e kwartaal 2015 ad € 100.152 per abuis niet in de rekening 2015 is verantwoord
Jeugdbescherming- en reclassering	805	S	De lasten zijn € 534.000 lager dan geraamd vanwege lagere na-ijlende kosten over boekjaar 2015. Daarnaast is in 2016 voor € 271.000 minder aan gesloten jeugdzorg besteed. Een analyse van de indicaties, hoeveelheid cliënten en de ondersteuning die zij ontvangen is helaas niet mogelijk omdat de informatie (aantallen) in Cognos en derhalve in de systemen niet kloppen. Dit geeft een dermate vertekend beeld dat wij niet in staat zijn om een juiste financiële analyse te geven.
Niet verklaarde kleinere afwijkingen	23		
Totaal afwijkingen lasten	-420		
Baten			
Ambtelijke ondersteuning openbaar onderwijs	-77		Zie toelichting bij de lasten. De gemaakte uren van de afdeling Bouwservice & Faciliteiten worden doorberekend aan Primato. Werkelijk toegeschreven uren voor het onderhouden van de panden van Primato waren lager dan geraamd.
Onderwijshuisvesting - Opbrengst huren	159	S	De verhuur van gymnastieklokalen heeft een voordeel opgeleverd ad €57.000, bij de verhuur van leegstaande panden en noodlokalen is voor €30.000 meer aan inkomsten gegenereerd en op overige eigen panden ca. €82.000. Dit alles wordt veroorzaakt doordat de ramingen op deze panden in de loop van de jaren niet zijn aangepast aan de werkelijk geïnde bedragen. Met ingang van 2017 is de begroting bijgesteld.
- Bijdrage COA	106	I	Dit bedrag betreft de bijdrage in de onderwijshuisvesting voor de asielzoekerskinderen, zoals verstrekt door het COA.
MFA 't Berflo	165	I	De exploitatievergoeding 2016 van de scholen voor de MFA 't Berflo is niet geraamd bij het vastgoedbedrijf, terwijl alle inkomsten wel zijn verantwoord op dit programma. Vanaf 2017 wordt de MFA 't Berflo verantwoord op programma 8.

Jeugd- en jongerenwerk	100	I	De combifuncties zijn voor omgerekend € 56.000 niet ingezet. Tijdens het opzetten van de projectadministratie is besloten om de huuropbrengsten ad € 44.000 bij dit product te verantwoorden. Deze waren in 2016 nog geraamd op P830.2. In de begroting 2017 is met deze nieuwe systematiek rekening gehouden.
Niet verklaarde kleinere afwijkingen	24		
Totaal afwijkingen baten	477		
Mutaties reserves			
- mutatie reserve onderwijshuisvesting	355		Kortheidshalve wordt verwezen naar de verklaringen bij de hierboven gepresenteerde mutaties op het product onderwijshuisvesting.
- mutatie reserve sociaal domein			zie hiervoor programma 8
Totaal afwijkingen mutaties reserves	355		
Totaal afwijkingen	412		

2 Onderwijs en Jeugd

Exploitatie, bedragen x € 1.000		Rekening 2015	Begroting 01-01-2016	Gewijzigde begroting 2016	Rekening 2016
Resultaat voor bestemming	LASTEN (excl. mutaties reserves)		-37.072	-39.022	-39.442
	BATEN (excl. mutaties reserves)		2.179	1.989	2.466
	Totaal		-34.893	-37.034	-36.976
Mutaties reserves	Toevoegingen aan de reserves		-5.399	-5.418	-5.418
	Onttrekkingen aan de reserves		7.128	6.036	6.392
	Totaal		1.729	618	974
Resultaat na bestemming			-33.164	-36.415	-36.003

Programma 3

Analyse verschillen
(>50.000,-)

Bedragen x 1.000

Analyse afwijking	Verschil I/S	Toelichting
Lasten		
Hulpmiddelen	-262 I	De overschrijding wordt voor € 72.000 verklaard door nagekomen kosten over boekjaar 2015, waarin niet was voorzien. Bij de 2e Berap 2016 is het budget voor € 300.000 neerwaarts bijgesteld, dit bleek € 190.000 te optimistisch. Omdat een van de aanbieders (Welzorg) de facturen op verschillende mailadressen binnen liet komen was er sprake van een vertekend beeld ten tijde van het neerwaarts bijstellen van het budget. Hier hebben wij ons in vergist. Toen wij wel alle facturen in beeld hadden bleken de uitgaven hoger te zijn.
Huishoudelijke verzorging	-197 I	De overschrijding wordt voor € 151.000 veroorzaakt door extra inhuur in verband met ziekte en herindicaties. Er is € 86.000 meer besteed aan zorg in natura. Hier staat tegenover dat € 40.000 minder aan persoonsgebonden budget is uitgegeven.
Huishoudelijke hulp toeslag	-64 I	Onlangs is nog voor € 26.000 aan facturen voldaan over 2015 waar geen rekening meer mee gehouden was. Ten opzichte van de 2e berap is voor € 38.000 meer aan zorg geleverd. De late facturen over 2015 zijn incidenteel geweest. Er zullen altijd nog facturen komen die pas aangeleverd worden in maart en april en betrekking hebben op het jaar ervoor. Voor de HHT zal dat minimaal zijn.
Ondersteuning/ waardering mantelzorg	81 I	Er is € 32.000 teruggevorderd van SIZT inzake de subsidie 2015, omdat enkele projecten niet waren uitgevoerd. Het LEF project 'verplaatsen van maatwerkvoorzieningen van dagbesteding naar het voorveld' is doorgeschoven naar 2017. Dit heeft een effect van € 49.000.
Begeleiding, kortdurend verblijf en dagbesteding (WMO 2015)	188 I	De onderschrijding ad € 5.000 op WMO 2015 - Zorg in Natura dient als volgt te worden uitgesplitst: a) er is sprake van een onderschrijding op deze budgetten voor € 127.000 ten gevolge van minder na-ijlende kosten over boekjaar 2015 dan verwacht. Aan zorg in natura is het boekjaar 2016 € 122.000 meer besteed dan geraamd. Hier staat echter een onderschrijding op de besteding aan persoonsgebonden budgetten tegenover ad € 183.000.

Innovatieve projecten 2016	285	I	Het project 'voorzorg dag- en vrijetijdsbesteding' is later gestart dan voorzien, vanwege de zoektocht naar een geschikte externe adviseur. Hierdoor zijn een aantal initiatieven naar 2017 doorgeschoven en is € 134.000 minder uitgegeven. Hetzelfde geldt voor het project 'Twentse visie op vervoer'. Hier resteert een budget ad € 63.000. De Adviesraad Sociaal is pas in de loop van 2016 opgericht, waardoor € 28.000 niet besteed is. Aan de pilot 'praktijkondersteuning bij huisartsen' is per saldo € 11.000 minder besteed. Dit project staat deels verantwoord onder programma 2. Daar laat het een overschrijding zien van € 49.000, terwijl op dit programma (3) een onderschrijding ad € 60.000 wordt gepresenteerd.
Verstrekingen vervoer	-59	I	Ten tijde van de 2e berap is het budget met € 488K neerwaarts bijgesteld. Dit bleek achteraf € 59K te optimistisch ingeschat.
Verstrekingen medische indiceringen	56	I	Bij het Zorgloket is minder vaak een extern adviseur ingeschakeld tijdens het indicatieproces. Omdat wij maatwerk leveren wordt er steeds minder een beroep gedaan op een arts. Met name voor de gehandicaptenparkeerkaarten wordt nog een arts ingeschakeld omdat de Wet dit zegt.
Ondersteuning sociale wijkteams	191	I	De doorontwikkeling van het zorgloket in relatie tot het wijkteam waren hier per abuis begroot, de werkelijke lasten zijn ten laste gebracht van bedrijfsvoering/overhead.
Niet verklaarde kleinere afwijkingen	-77		
Totaal afwijkingen lasten	142		
Baten			
Regres WMO 2016	52	I	Medio 2015 zijn de VNG en het Verbond van Verzekeraars (met terugwerkende kracht tot 1 januari 2015) een overeenkomst tot afkoop van het regresrecht aangegaan voor een periode van 2 jaar. De afkoopsom 2016 ad € 52.000 was per abuis niet geraamd.

Eigen bijdragen WMO	112	I	Het is na het eerste jaar WMO 2015 nog erg lastig een goede inschatting te maken van de te incasseren eigen bijdragen. Met name vanwege het stapelingseffect. Wanneer een burger van meerdere voorzieningen gebruik maakt, geldt op een gegeven moment een maximum eigen bijdrage. We verwachten in de toekomst de inkomsten uit eigen bijdragen steeds nauwkeuriger te kunnen begroten.
Subsidieregelingen WMO - project Lang Gezond	41	I	Per abuis was de bijdrage van de provincie niet in 2015 geboekt, waardoor deze nu ten gunste komt van 2016.
Huuropbrengst diverse locaties	60	I	Het voordeel wordt grotendeels veroorzaakt door de oprichting van het Vastgoedbedrijf en de inrichting van het financiële systeem. In 2016 zijn voor enkele objecten de huuropbrengsten die begroot waren in het accommodatiebeleid geboekt bij de beleidsafdelingen. Daarnaast is de incidentele verhuur bij de MFA 't Berflo niet geraamd.
Niet verklaarde kleinere afwijkingen	19		
Totaal afwijkingen baten	284		
Mutaties reserves			
- mutatie reserve sociaal domein			zie hiervoor programma 8
Totaal afwijkingen	426		

3 Welzijn en Zorg

Exploitatie, bedragen x € 1.000		Rekening 2015	Begroting 01-01-2016	Gewijzigde begroting 2016	Rekening 2016
Resultaat voor bestemming	LASTEN (excl. mutaties reserves)		-36.607	-34.282	-34.140
	BATEN (excl. mutaties reserves)		2.419	2.536	2.820
	Totaal		-34.188	-31.747	-31.320
Resultaat na bestemming			-34.188	-31.747	-31.320

Programma 4
Analyse verschillen
(>50.000,-)

Bedragen x 1.000

Analyse afwijking	Vershil I/S	Toelichting
Lasten		
Reorganisatiekosten muziekschool	-261 I	Deze kosten bestaan voor € 85.000 uit juridische ondersteuning bij de ontvlechting van de Muziekschool, het doorvoeren van de deeltijdontslagen en de overgang naar de CAO KE. Het overige deel (ca. €176.000) betreft juridische advieskosten en inleenvergoedingen die door de Muziekschool gedeclareerd zijn. Een en ander conform de verwachtingen, zoals vermeld in het raadsbesluit met zaaknummer 2010011.
Dotatie voorziening groot onderhoud gebouw Muziekschool	-45 I	De overschrijding betreft de hogere dotatie in de voorziening groot onderhoud voor het gebouw.
Amateurkunst - cultuur en school	-47 S	De begroting was in de loop van de jaren niet bijgesteld. Deze extra kosten worden gedekt uit de doorberekeningen aan scholen en subsidie van de provincie (zie ook baten). Met ingang van begrotingsjaar 2017 wordt hier wel rekening mee gehouden.
Sporthallen	-41 I	De sporthallen zijn vaker gehuurd (en doorverhuurd, zie baten) dan geraamd. Dit heeft € 86.000 extra gekost. Vanwege de overgang van de panden naar het Vastgoedbedrijf is dit jaar minder onderhoud uitgevoerd, wat een voordeel oplevert van € 45.000.
Zwembaden - kapitaallasten	248 I	De begrote kapitaallasten gerelateerd aan de houtkachel en het renovatiekrediet zijn abusievelijk verhoogd.
Zwembaden - kosten diensten derden	-171 I	Hogere inkoop van materialen (horeca, zwemattributen, zout) en diensten van derden (website, ondersteuning software, alarm). Deze worden echter gecompenseerd door hogere bad-en horeca inkomsten (zie baten).
Sportparken	-50 I	De overschrijding wordt grotendeels veroorzaakt door de renovatie (reparatie en transplantatie) van het veld op Sportpark Slangenbeek (ATC) van ca € 50.000.
Niet verklaarde kleinere afwijkingen	-38	
Totaal afwijkingen lasten	-405	
Baten		
Amateurkunst - cultuur en school	47 S	De begroting was in de loop van de jaren niet bijgesteld. Deze extra opbrengsten bestaan deels uit de doorberekening van cultuur aan scholen en deels uit de subsidie van de provincie voor de cultuureducatie (zie ook lasten).

Sporthallen	69	I	De sporthallen zijn vaker doorverhuurd dan geraamd. Dit levert een voordeel op van € 89.000. De reguliere verhuur van sporthallen aan de vaste gebruikers viel dit jaar € 20.000 tegen.
Zwembaden	405	I	Hogere entree en horeca-omzet, veroorzaakt door een extra incidentele impuls vanuit het Jeugdsportfonds door de SuperSpetters actie van de KNZB en de groei in lesgroepen door instroom van kinderen vanuit basisschool De Horizon. Daarnaast is ook een stijging zichtbaar in inkomsten vanuit abonnementhouders en deelname aan groepslessen. De combinatiepakketten (gezinsabonnementen i.c.m. zwemles) en extra lesgroepen (Babyzwemmen, de Aquasporten, Bootcamp en MediAqua) zijn hier een belangrijke reden van. Voor 2017 is de begroting voor de inkomsten met €65.000 verhoogd.
Sportparken	-90	I	Het verschil wordt grotendeels veroorzaakt door het vervallen van het onderhoudscontract natuurgrasvelden FC Twente (€ 31.000), het vervallen van de oorspronkelijke intentie om 100% kostendekkende huur door te berekenen (€ 34.000 Wilbert) en de niet verkregen inkomsten FBK ad € 25.000.
Niet verklaarde kleinere afwijkingen	55		
Totaal afwijkingen baten	486		
Mutaties reserves			
Totaal afwijkingen	81		

4 Sport en Cultuur

Exploitatie, bedragen x € 1.000		Rekening 2015	Begroting 01-01-2016	Gewijzigde begroting 2016	Rekening 2016
Resultaat voor bestemming	LASTEN (excl. mutaties reserves)		-15.059	-15.659	-16.065
	BATEN (excl. mutaties reserves)		3.342	3.415	3.900
	Totaal		-11.716	-12.245	-12.164
Mutaties reserves	Toevoegingen aan de reserves		-328	-328	-328
	Onttrekkingen aan de reserve		0	0	5.394
	Totaal		-328	-328	-328
Resultaat na bestemming			-12.044	-12.572	-12.492

Programma 5

Analyse verschillen
(>50.000,-)

Bedragen x 1.000

Analyse afwijking	Vershil I/S	Toelichting
Lasten		
Verkeersmaatregelen: interne verrekening	-200 I	Betreft een (technische) interne verrekening met grex Westermaat, waarvoor tot eenzelfde bedrag onttrekking uit reserve Grondexploitatie plaatsvindt (onder programma 8). Geheel verloopt budgettair neutraal.
Verkeersmaatregelen beleid	-103 I	Voor deze werkzaamheden is in 2016 de formatie met 0,5 fte verlaagd. Er waren echter nog knelpunten die niet binnen de bestaande bezetting opgelost konden worden. Hierdoor was extra inzet van derden nodig.
Verkeersmaatregelen uitvoering	-83 I	Gevolg van hogere lasten electra en diensten derden door tijdelijke verkeersvoorzieningen t.b.v. groot onderhoud kruisingen.
Vorbereiding plannen en projecten	128 I	In 2016 zijn er meer uren besteed en daadwerkelijk geboekt op projecten, waardoor deze meevaller in de exploitatie ontstaat.
Structuurplannen en adviezen ruimtelijke ontwikkeling en mobiliteit	169 I	Als gevolg van hogere prioriteit voor de woonvisie is de aandacht verschoven naar met name product Volkshuisvesting (zie hieronder). Hierdoor ontstaat op dit product een voordeel.
Volkshuisvesting	-134 I	Veel extra inzet personeel door prioritering nieuwe woonvisie en werkzaamheden Wonen boven winkels
Stadsvernieuwing: subsidies markproducenten	-52 I	In 2016 zijn er t.b.v. de binnenstad subsidies verstrekt waarvan een deel al in 2015 was begroot (pilots spontane binnenstad).
Niet verklaarde kleinere afwijkingen	-5	
Totaal afwijkingen lasten	-280	
Baten		
Parkeeropbrengsten	304 I	Oorzaken: voordeel op maaiveldparkeren (€260.000) en op vergunningen (€ 85.000) en nadeel op fiscale naheffing parkeren (€41.000).
Startersleningen	62 I	Extra rentebaten en afwikkeling vergoeding uit 2015 Welbions in dit jaar zijn oorzaak van deze meevaller.
Opheffen NV Wonen Boven Winkels	475 I	Betreft afwikkeling en vereffening Wonen Boven Winkels Hengelo NV. Er is raadsvoorstel in de maak t.b.v. een follow-up.
Omgevingsvergunningen	163 I	Hogere legesopbrengsten, vooral door meer aanvragen 2e helft 2016. Bij 2e berap 2016 waren opbrengsten overigens met €600.000 afgeraamd.

Afwikkeling BWS	4674	I	In 2016 zijn nog verplichtingen in het kader van het Besluit Woninggebonden Subsidies uitbetaald. Na analyse van de nog openstaande balanspost is gebleken dat dit de laatste verplichtingen zijn ten opzichte van particuliere belanghebbenden en woningbouwcorporaties. De balanspost kan daarmee afgewikkeld worden.
Niet verklaarde kleinere afwijkingen	235		
Totaal afwijkingen baten	5.913		
Mutaties reserves			
Reserve lening	-5394		Vrijval reserve ter gedeeltelijke afboeking lening ;
schouwborg	+5394		restant naar "bijdragen in active van derden"
Totaal afwijkingen	5.633		

5 Ruimtelijke ontwikkeling en Mobiliteit

Exploitatie, bedragen x € 1.000		Rekening 2015	Begroting 01-01-2016	Gewijzigde begroting 2016	Rekening 2016
Resultaat voor bestemming	LASTEN (excl. mutaties reserves)		-8.843	-8.898	-9.177
	BATEN (excl. mutaties reserves)		3.762	3.146	9.058
	Totaal		-5.081	-5.752	-119
Mutaties reserves	Toevoegingen aan de reserves		-400	-400	-400
	Onttrekkingen aan de reserves		0	83	83
	Totaal		-400	-317	-317
Resultaat na bestemming			-5.481	-6.069	-436

Programma 6

Analyse verschillen (>
€50.000,-)

bedragen x €1.000

Analyse afwijking	Vershil I/S	Toelichting
Lasten		
Interne verrekeningen grote projecten	-1.524 I	Betreft (technische) interne verrekeningen van het doteren van reserves aan diverse grote projecten (F35, Westtangent, Deurningerstraat, Industriestraat, etc). Mutaties in reserves vinden plaats via programma 8. Verloopt per saldo budgettair neutraal.
Onderhoud wegen	180 I	Vacatureruimte van ca. 4 fte is oorzaak van de lagere doorbelasting sectorkosten.
Openbare verlichting	153 I	Lagere kosten energie en onderhoud door derden zorgen voor deze meevaller.
Zoutstrooien	72 I	Dankzij redelijk zachte winter 2015/2016 bleven de kosten derden voor zoutstrooien beperkt.
Activiteiten duurzaamheid	132 I	De inzet van formatie voor nieuwbouw stadskantoor en het vertrek van een medewerker leidt tot een lagere doorberekening van sectorkosten. Voor een deel heeft hiervoor inhuur van derden plaatsgevonden.
Onderhoud openbaar groen	148 I	Dankzij vacatureruimte heeft een fors lagere doorbelasting van uren plaatsgevonden. Deels is deze meevaller gecompenseerd door hogere kosten derden (m.n. voor revisie en inboet).
Lasten stormschade 2015	-44 I	Betreft afwikkeling stormschade 2015, waarbij via budgetoverheveling bedrag is gereserveerd in algemene reserve. Dit bedrag is in 2016 onttrokken uit algemene reserve (onderdeel programma 8).
Landschapsbeheer	-111 I	Hogere lasten worden veroorzaakt door een te betalen subsidiebedrag aan Groen Blauwe Diensten (GBD). Hiervoor is subsidie ontvangen (zie baten).
Mobiel groen binnenstad	-42 I	De plaatsing mobiel groen in Binnenstad is de oorzaak van deze extra lasten.
Speeltoestellen	51 I	Vertraging in vaststelling Plan van Aanpak Participatie en het participatietraject zijn oorzaak lagere lasten speelplekken. Er is budgetoverheveling aangevraagd om de achterstallige werkzaamheden in 2017 te kunnen realiseren.
Afval: afvalstromen	418 I	Diverse afvalstromen zorgen door minder aanbod en lagere kosten inzamelen voor een meevaller van €418.000. M.n. de lagere kosten verpakkingen (€284.000) en fijnrest (€214.000) zijn hieraan debet.
Afval: handhaving	-89 I	Door het hoge aantal meldingen van overlast afval heeft extra inzet plaatsgevonden van medewerkers handhaving.
Afval: project stadstuin	-127 I	Voor het project circulaire economie/ stadstuin is in 2016 €127.000 besteed. Dekking aanwezig via provinciale subsidie (zie ook baten).
Afval: dotatie voorziening	-173 I	De egalisatie van lasten en baten afval leidt tot een hogere bijdrage aan de voorziening afval.

Riolering: kwijtscheldingen	-125	I	Ondanks aanpassing van de begroting zijn de lasten wederom hoger dan de raming. Gezien de ervaring van de laatste 3 jaar lijkt hier sprake van een structureel karakter.
Riolering: kolken en gemalen	-119	I	Voor reiniging en onderhoud van kolken en gemalen waren de lasten hoger dan geraamd. Oorzaak o.a. inhuur vanwege vacatureruimte.
Projecten geluidsreductie	-153	I	In 2016 zijn de projecten geluidsreductie Deurningerstraat en gevels Westtangent uitgevoerd, terwijl deze niet begroot waren. Staat wel subsidie tegenover. (zie baten)
Bodem	346	I	De eerder meerjarig geplande bestedingen voor bodem zijn in 2016 slechts deels gerealiseerd. Meevaller wordt geneutraliseerd doordat ook lager bedrag aan rijksbijdragen is verantwoord (zie baten).
Grondwaterbeleid	-51	I	In 2016 is er een bedrag van € 50.500 gedoteerd in de voorziening gebiedsgericht grondwaterbeleid. Dit was niet begroot. Staat dekking tegenover via bijdragen van bedrijven (zie baten).
Handhaving milieu	100	I	Vooraf de lagere inzet van medewerkers door prioritering van werkzaamheden veroorzaakt een lagere doorbelasting t.b.v. handhaving.
Groenonderhoud begraafplaatsen	-88	I	Hogere lasten i.v.m. onkruidbestrijding (geen glyfosaat meer) en het aanbrengen van semi-verharding (begraafplaatsen Deurningerstraat en Oldenzaalsestraat).
Warmtenet	-353	I	Binnen de bedrijfsvoering zien we een meevaller van €102.000 doordat enkele medewerkers in 2016 elders een functie kregen dan wel werden gedetacheerd. Ook ontstaat een voordeel van €100.000 doordat geen gebruik is gemaakt van de geraamde due diligence onderzoekskosten. Nadelen worden veroorzaakt door de extra afschrijving boekwaarde houtkachels Twentebad (€534.000) en extra juridische kosten van de vorming van de BV's €21.000.
Niet verklaarde kleinere afwijkingen			
Totaal afwijkingen lasten	-1.399		
Baten			
Graven sleuven	-74	I	Minder aanvragen en dus lagere inzet medewerkers veroorzaken deze tegenvaller.
Duurzaamheid: inverdieneffect	-60	I	Gezien de beperkte inzet van personeel voor dit doel heeft geen verrekening plaatsgevonden van de geraamde inverdieneffecten (zie ook onder lasten duurzaamheid)
Bijdragen bomencompensatie	48	I	In 2016 is €48.000 ontvangen in kader van regeling bomencompensatie, terwijl er geen raming bestond. Bedrag is gedoteerd aan Reserve bomencompensatie (zie onder reserves).

Landschapsbeheer	127	I	Hogere bate bestaat uit subsidie vliegendvriendelijke stroken Groot Driene, die doorbetaald is aan GBD (zie ook lasten landschapsbeheer).
Afval	-252	I	M.n. door oplopende post oninbaar een lagere opbrengst afvalstoffenheffing (€83.000). Verder realiseert het milieupark door bijdragen gemeente Borne en inwoners van Hengelo een hogere opbrengst van €131.000. De opbrengst voor verpakkingen, papier en glas valt €300.000 tegen, vooral veroorzaakt door dalende vergoedingen verpakkingen (zie ook lasten).
Afval: stadstuin	96	I	Betreft niet geraamde bijdrage provincie voor project circulaire economie/stadstuin (zie ook lasten)
Riolering: dotatie voorziening	208	I	De uitkomst van de exploitatie riolering leidt per saldo tot een hogere onttrekking uit de voorziening.
Projecten geluidsreductie	155	I	Inzet subsidies voor projecten geluidsreducties
Subsidie akoestisch onderzoek	149	I	In 2016 heeft subsidievaststelling plaatsgevonden i.v.m. apparaatskosten-vergoeding geluidsbelastingskaart 2010-2012.
Bodem	-366	I	Aangezien er minder bestedingen hebben plaatsgevonden (zie onder lasten) zijn ook de beschikbare rijksbijdragen lager verantwoord.
Grondwaterbeleid	47	I	In 2016 is een bedrag van €47.000 ontvangen van bedrijven t.b.v. gebiedsgericht grondwaterbeleid (zie ook lasten).
Warmtenet: aansluitbijdragen	300	I	In de exploitatie van de decentrale warmte opwek stations (WOS) is dit voordeel ontstaan door hogere aansluitbijdragen.
Duurzaam Veilig	165	I	Niet geraamde provinciale bijdrage(IMG)
Niet verklaarde kleinere afwijkingen	25		
Totaal afwijkingen baten	568		
Mutaties reserves			
Reserve bomencompensatie	-40	I	Betreft niet geraamde dotatie aan Reserve bomencompensatie. Is mogelijk dankzij opbrengsten bomencompensatie (zie ook baten)
Onttrekking reserve bodem	23	I	Ter dekking van het verschil tussen lasten en baten bodemsaneringen is dit hoger bedrag onttrokken aan de beschikbare reserve.
Reserve Warmtenet	-66	I	Betreft lagere onttrekking i.v.m. houtkachel Twentebad
Totaal afwijkingen mutaties reserves	-83		

6 Beheer openbare ruimte en Duurzaamheid

Exploitatie, bedragen x € 1.000		Rekening 2015	Begroting 01-01-2016	Gewijzigde begroting 2016	Rekening 2016
Resultaat voor bestemming	LASTEN (excl. mutaties reserves)		-36.470	-37.589	-41.008
	BATEN (excl. mutaties reserves)		26.947	27.152	25.401
	Totaal		-9.523	-10.437	-15.607
Mutaties reserves	Toevoegingen aan de reserves		-5.272	-5.272	-972
	Onttrekkingen aan de reserves		249	653	609
	Totaal		-5.022	-4.619	-363
Resultaat na bestemming			-14.545	-15.056	-15.970

Programma 7

Analyse verschillen
(>50.000,-)

Bedragen x 1.000

Analyse afwijking	Vershil I/S	Toelichting
Lasten		
Kosten Bing onderzoek	-78 I	In 2016 is er, in opdracht van de burgemeester, een Bing onderzoek geweest op het gebied van de Ruimtelijke ordening. De daarmee gepaard gaande kosten waren niet geraamd en leiden derhalve tot een overschrijding.
Lagere pensioenlasten v.m.l. wethouders	70 S	De raming van de pensioenlasten van de voormalige bestuurders was in 2016 mede gebaseerd op twee rechthebbenden die inmiddels zijn overleden.
Ambtelijke inzet strategische lobby	58 I	Hier is een ogenschijnlijk voordeel ontstaan door verschuiving van uren naar P002.2 externe subsidieverwerving, welke onderdeel uitmaakt van hoofdstuk 8.
Opleidingskosten	33 I	Het gezamenlijke aanbod van cursussen door de Twentse school zorgt voor een efficiency voordeel op de opleidingskosten.
Lokale arbeidsvoorwaarden	52 S	Het budgetrecht van deze post ligt bij het GO In 2016 is hier echter geen gebruik van gemaakt.
Bevolking	269 I	De verwachting was dat er in 2016 veel meer aanvragen voor reisdocumenten zouden komen. De reden hiervoor was een wetsverandering van vijf jaar geleden, waarbij het ook voor kinderen verplicht werd een reisdocument te hebben. Het grote aantal reisdocumenten dat toen aan het eind van het jaar werd aangevraagd is aan vervanging toe. Hoewel de begroting hierop was aangepast is de vervanging tot nu toe uitgebleven. Hierdoor komen naast lagere inkomsten (zie baten), de lasten ook lager uit.
Batig saldo Regio Twente	66 I	De Regio Twente heeft het batig saldo 2015 verdeeld over de deelnemende gemeenten dit saldo is verrekend met de bijdragen aandelen 2016.
Netwerkstad	91 I	Uitkering uit reserve Netwerkstad dit is verrekend met de bijdragen 2016.
Integrale veiligheid	28 S	Met name door lagere kosten voor desintegratie van de Veiligheidsregio. Met ingang van 2016 worden de kosten voor desintegratie op een andere manier doorberekend, waardoor ze niet meer afzonderlijk zichtbaar zijn en op dit product als kosten te zien zijn. Dit was bij het maken van de begroting 2016 niet bekend.
Handhaving openbare ruimte	-126	Hogere uren belasting en inhuur mede als gevolg van extra taken.
Niet verklaarde kleinere afwijkingen	40	
Totaal afwijkingen lasten	503	

Baten

Bevolking	-367	De veel lagere aanvragen voor reisdocumenten hebben vanzelfsprekend geleid tot lagere leges.
Rijksbijdrage	27	I Vrijval van vooruitontvangen bijdragen t.b.v. Inbraakpreventie.
Niet verklaarde kleinere afwijkingen	9	
Totaal afwijkingen baten	-331	

Mutaties reserves

Totaal afwijkingen 171

7 Bestuur, Veiligheid en Openbare orde

Exploitatie, bedragen x € 1.000		Rekening 2015	Begroting 01-01-2016	Gewijzigde begroting 2016	Rekening 2016
Resultaat voor bestemming	LASTEN (excl. mutaties reserves)		-17.704	-18.082	-17.579
	BATEN (excl. mutaties reserves)		1.337	1.982	1.651
	Totaal		-16.367	-16.100	-15.928
Resultaat na bestemming			-16.367	-16.100	-15.928

WNT-verantwoording 2016 Gemeente Hengelo

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de gemeente Hengelo van toepassing zijnde regelgeving: Algemene WNT maximum

Het bezoldigingsmaximum in 2016 voor Gemeente Hengelo is € 179.000,-. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling:

bedragen x € 1	G.J. Eeftink	J. Eshuis
Functiegegevens	Griffier	Gemeentesecretaris / Algemeen Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Individueel WNT-maximum	179.000	179.000
Beloning	88.650,-	117.377,-
Belastbare onkostenvergoedingen	127,-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	12.138,-	14.650,-
<i>Subtotaal</i>	100.915,-	132.027,-
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-

Totaal bezoldiging	100.915,-	132.027,-
Verplichte motivering indien overschrijding	PM	PM
Gegevens 2015		
Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)	1,0	1,0
Beloning	86.134	112.716
Belastbare onkostenvergoedingen	-	9.341
Beloningen betaalbaar op termijn	12.450	15.172
Totaal bezoldiging 2015	98.584	137.229

Programma 8
 Analyse verschillen
 (>50.000,-)

Bedragen x 1.000

Analyse afwijking	Vershil I/S	Toelichting
Lasten		
Externe subsidie verwerving en infocentrum subsidies	-163 I	Door verschuiving van de inzet van de uren is er een nadeel van € 58.000 ontstaan bij de subsidie verwerving. Hier staat in programma 7 bij de strategische lobby (P002.1) een voordeel tegenover. Een ander nadeel van €105.000 wordt veroorzaakt door meer inzet van uren voor het aantrekken en beheren van subsidies.
Verzekeringen	20 I	Voordeel als gevolg van het niet meer all-risk verzekeren en het hebben van een eigen risico bij de schades aan tracties.
Grondexploitatie	-14.613 I	De lasten van de grondexploitaties zijn ruim 15 miljoen hoger dan geraamd. Dit komt geheel voor rekening van de overname van de boekwaarden vanuit het projectenbureau H.v.Z. Voor het resultaat heeft dit geen enkel gevolg omdat ook de baten met het zelfde bedrag zijn aangepast. Met deze verrekening is nu de boekwaarde van het hele project Hart van Zuid verantwoord binnen de gemeentelijke administratie.
Advieskosten grondzaken	-89 I	De hier bedoelde kosten zijn gemaakt ter ondersteuning van grondzaken zowel op het gebied planeconomie en het accommodatiebeleid deze kosten zijn verrekend met de reserve vastgoedbedrijf (€ 57.000) en de reserve Grex Algemeen (€ 32.000)
Rente compensatie de Veldkamp	-223 I	De ontwikkeling van het bedrijventerrein de Veldkamp is een samenwerking met de gemeente Borne, die op haar beurt de administratie voert. De rente die aan het complex mag worden toegerekend is lager dan de Bornse omslagrente. Voor dit verschil wordt er een compensatie betaald. Vervolgens wordt deze bijdrage verrekend met de reserve grondexploitatie.
Opheffen deelproject Hart van Zuid	-348 I	Als gevolg van de herijking van Hart van zuid is het niet langer nodig dat er een afzonderlijk deelproject bestaat voor het gemeentelijke deel. De hele ontwikkeling Hart van Zuid is nu opgenomen in de boeken van de gemeente. Het deelproject (cpl 70) is verrekend met de reserve grondexploitatie.
Toevoeging Voorziening grondexploitatie	-4.306 I	Als uitkomst van de voorlopige herzieningen 2017 blijkt een aanvulling voor de in exploitatie gronden nodig van ruim 3 miljoen die uit de reserve grondexploitatie is geput. De belangrijkste reden hiervan is dat door de veranderde BBV regelgeving voor complex Veldkamp een extra voorziening moest worden gevormd van € 2,3 miljoen.
Verkoop resultaat gronden	-95 I	Bij de verkoop van een tweetal percelen lag de verkoopprijs lager dan de boekwaarden. De betreffende grondcomplexen zijn middels een onttrekking uit de reserve Grondexploitatie gecompenseerd.

Verspreide gronden en het nieuwe BBV	-51	I	In het kader van de vernieuwde BBV was het in 2016 al niet meer toegestaan om buiten aan- en verkopenkosten aan 'Niet In Exploitatie Genomen Gronden' toe te rekenen. Deze kosten zijn nu net als de opbrengsten verantwoord op de post grondexploitatie algemeen en vervolgens voorlopig verrekend met de reserve Grondexploitatie.
Snippergroen	-100	I	De overschrijding van de kosten wordt veroorzaakt doordat er vanuit wijkbeheer facturen voor groenonderhoud en de inhuur van een ondersteuner voor de groen dossiers hier zijn verantwoord.
Planschade	-30	I	Een hogere inzet van eigen personeel.
Promotie grondverkoop	-27	I	Er is minder gebruik gemaakt van de diensten van derden (+) € 21.000. De inzet van eigen personeel is niet geraamd (-) € 48.000 (verrekening met reserve Grex Alg).
Niet in exploitatie genomen gronden	-93	I	Op grond van nieuwe BBV-regels mogen er m.u.v. eventuele aan- en verkopen geen kosten meer gemaakt worden voor 'Niet in exploitatie genomen gronden'. Deze kosten die niet langer ten laste van het complex mogen komen zijn dit boekjaar verantwoord binnen de reguliere exploitatie en evenals de opbrengsten verrekend met de reserve grondexploitatie.
Werkzaamheden projectbureau Hengelo	-27	I	Meer inzet eigen personeel dan geraamd. Alle kosten zijn in rekening gebracht bij het projectbureau.
Inspectie vastgoed	-57	I	Kosten van de inspectie vastgoedobjecten door een extern bureau. Deze worden gedekt door een onttrekking uit de reserve accommodaties egalisaties. (Zie baten)
Verkoopkosten	43	I	Meevaller in de bijkomende kosten van de verkoop van panden.
Exploitatie accommodaties	48	I	Een voordeel op rentekosten van (+) € 78.000. Een nadeel door een te lage geraamde post voor onderhoud en belastingen (-) € 30.000.
Groot onderhoud accommodaties	241	I	Kosten groot onderhoud is lager dan geraamd, de werkzaamheden zijn vooruitgeschoven in de planning
Bezuiniging accommodaties	-632	I	De bezuiniging 2016 wordt gerealiseerd door een onttrekking uit de reserve vastgoedbedrijf van € 532.350 (Zie baten). Een besparing van € 100.000 is geëffectueerd door de bijdrage aan het Vogelkwartier te verminderen, conform bezuinigingsopdracht.
Reserve vastgoedbedrijf (6980)	-37	I	De dotatie aan de reserve vastgoed is hoger dan geraamd omdat de verkoopkosten van de panden lager zijn uitgevallen dan begroot. Het voordeel is aan de reserve toegevoegd omdat er mogelijk nog werkzaamheden bij 1 van de verkochte panden moeten uitgevoerd (aanleg parkeervakken).

Erfpachten	-190	I	De overschrijding van het budget erfpacht wordt volledig veroorzaakt doordat er meer gronden in erfpacht zijn uitgegeven dan waar in de begroting rekening mee was gehouden. De Boekwaarden worden dan via een interne aankoop vanuit de overige complexen overgenomen. De dotatie van het resultaat op de erfpachten (kapitaallasten -/- canons) is via de reserve grondexploitatie afgewikkeld.
Onvoorziene uitgaven/subsidies	136	I	Van de oorspronkelijke raming is alleen 30.000 aangewend voor de vervanging van de CV ketels van het Twentebad.
Stelposten gemeentefonds	69	I	Delen van de stelposten individuele studietoeslag, taaleis Participatiewet en vrijlating lijfrenteopbouw zijn in 2016 niet benut en komen ten gunste van het jaarrekeningsaldo 2016.
Begrotingstechnische correctie	133	I	De middelen voor de binnenstad (1mln) zijn nog niet geïnvesteerd. Hierdoor zijn er geen rentekosten ontstaan (+) € 106.000. Op het budget voor de frictiekosten en openbare ruimte is geen beroep gedaan (+) € 72.000. Voor het project Heartline is (-) € 38.000 ingezet. Overig (-) € 7.000
Frictiebudget bedrijfsvoering	20	I	In 2016 zijn geen frictiekosten opgetreden.
Lasten heffing en invordering GBT	60	I	De lasten van de werkzaamheden van het GBT zijn € 60.000 voordeliger dan geraamd.
Saldo kosten plaatsen	1.341	I	Zowel aan de uitgaven en inkomsten kant zijn er resultaten van de bedrijfsvoering van de sectoren geraamd en verantwoord. Per saldo is het resultaat ruim 9 ton negatief. De kosten van de bedrijfsvoering kenden een aantal meevallers: De salariskosten in combinatie met de inhuur en detachering blijft ruim 4 ton binnen de raming, de kapitaallasten laten t.o.v. de begroting ook een positief beeld zien van bijna een half miljoen, geheel als gevolg van een hogere doorberekening aan de verschillende producten. De energielasten zijn in 2016 ruim een ton lager geweest dan begroot. Hier staat tegenover dat de doorberekening van uren aan de producten € 1,6 miljoen lager is geweest dan geraamd. Dit kent een drietal belangrijke oorzaken,(1) ingehuurd personeel schrijft meestal geen uren, dus geen dekking op de kostenplaats, (2) de tarieven voor inhuur zijn vrijwel altijd hoger dan het tarief dat gehanteerd wordt bij de begroting en (3) ook wordt niet altijd de productiviteit gehaald die als norm in de begroting wordt gehanteerd.
Niet verklaarde kleinere afwijkingen			
Totaal afwijkingen lasten	-18.970		

Baten

Grondexploitatie	11.765		De boekwaarden die bij het projectenbureau Hart van Zuid waren verantwoord zijn nu integraal in de grondexploitatie verwerkt.
Erfpachten	4.438		Opbrengst verkoop erfpachtgronden Inter-ontwerpfabriek maken onderdeel uit van de verrekening grondexploitaties.
Grex algemeen	226	I	Verkoopresultaten en afwikkeling complex 21 welke zoals hierboven aangegeven niet langer mag blijven bestaan.
Snippergroen	36	I	Er zijn meer snippers verkocht dan begroot.
Werkzaamheden projectbureau Hengelo	66	I	De opbrengst is te laag geraamd. Alle kosten eigen personeel zijn in rekening gebracht bij het projectbureau.
Huuropbrengsten accommodaties	-35	I	Het tekort wordt grotendeels veroorzaakt door de oprichting van het Vastgoedbedrijf en de inrichting van het financiële systeem. In 2016 zijn voor enkele objecten de huuropbrengsten die begroot waren in het accommodatiebeleid (nog) geboekt bij de beleidsafdelingen.
Reserve accommodaties egalisatie (6980)	57	I	Onttrekking voor kosten inspectie vastgoed als onderdeel van het van start gaan van het vastgoedbedrijf.
Bezuiniging accommodaties	100	I	Interne verrekening met P670.7 (bijdrage Vogelkwartier wordt verlaagd).
Reserve accommodaties egalisatie (6980)	-241	I	De onttrekking is lager dan geraamd omdat de werkzaamheden groot onderhoud zijn vooruit geschoven in de planning.
Onttrekking reserve vastgoedbedrijf deuren FBK	71	I	Ten laste van de reserve zijn er voor Sportservice deuren geplaatst in het FBK Stadion. De kosten staan op P531.1 (Sportparken).
Onttrekking reserve vastgoedbedrijf	57	I	Advieskosten voor de verkoop vastgoed. De kosten zijn op P830.6 (Grondexploitatie Alg. dienst).
Bezuiniging accommodaties	532	I	Onttrekking uit de reserve vastgoedbedrijf t.b.v. bezuiniging 2016.
Deelnemingen	17	I	Procentueel een te verwaarlozen afwijking.
Renteresultaat	-871	I	Dit resultaat komt voor rekening van lagere rentelasten dan begroot door renteconversie in 2016. Bij de extrapolatie van de rentelasten is uitgegaan van de situatie aan het begin van het boekjaar. Daarbij is ten onrechte niet gekeken naar in het jaar gewijzigde rentepercentages.

Hogere inkomsten gemeentefonds	247	I	In de raadsbrief "Decembercirculaire 2016 gemeentefonds" (zaaknummer 2076996) bent u geïnformeerd over de actuele ontwikkelingen als gevolg van deze circulaire. De circulaire was gebaseerd op de Najaarsnota 2015 van het rijk. Het karakter van de circulaire was vooral het afwikkelen van de gemeentefondsuitkeringen over de uitkeringsjaren 2014 tot en met 2016 in het boekjaar 2016. Begrotingstechnisch konden er in 2016 geen begrotingswijzigingen meer worden gemaakt over het boekjaar 2016. De uitkomsten van deze circulaire zijn in deze jaarstukken verwerkt. Tegenover de hogere gemeentefondsuitkering op basis van de decembercirculaire 2016 stonden de volgende lastenmutaties (in totaliteit: 282.000): implementatie richtlijn Energy Efficiency Directive (21.000), verhoogde asielinstroom – partieel effect (168.000), verhoogde asielinstroom – participatie en integratie (93.000). De (restant)middelen voor de richtlijn Energy Efficiency Directive en verhoogde asielinstroom zijn toegevoegd aan de reserve decentralisatie-uitkeringen. Deze worden niet op dit product verantwoord, maar op P980.9 Reserves, onderdeel Reserve decentralisatie-uitkeringen.
Onroerende zaakbelastingen	-102	I	Lagere opbrengst OZB. Een afwijking van minder dan 0,5% van de geraamde opbrengst ad € 21 miljoen euro.
Precario	-39	I	Een negatieve afwijking van ruim 10% van de geraamde opbrengst.
Saldo kosten plaatsen	-2.334		Zie toelichting aan de uitgaven kant.
Niet verklaarde kleinere afwijkingen	399		
Totaal afwijkingen baten	14.389		
Mutaties reserves		Dotaties:	
Reserve Grondexploitatie Erfpachten	200	I	Het resultaat erfpachten is verwerkt als dotatie in de reserve grondexploitatie maar stond geraamd onder de functie erfpacht. In werkelijkheid wordt dit saldo in de herzieningen betrokken bij de reserve grondexploitaties.
Reserve Grondexploitatie Rente	-385	I	De daadwerkelijke rente compensatie en daarmee de toevoeging was hoger dan geraamd in de begroting. Het saldo van de reserve en voorziening grondzaken was bij het opstellen ruim 6 miljoen lager dan op rekeningbasis.

algemene reserve	-1.977	Het saldo WMO en het saldo sociaal domein ad € 340.000 zijn verrekend met de daarvoor in 2015 gereserveerde middelen, hoewel hiervoor geen raming bestond. Er heeft een correctie plaatsgevonden op de aanvankelijk (te hoog) geraamde nog te betalen kosten GGZ. Daar staat tegenover dat de geraamde boeking ad -481.277,- van het Exploitatietekort Warmtenet niet noodzakelijk was. Het saldo van de reserve warmtenet bleek voldoende te zijn om het exploitatie tekort 2016 af te dekken. In het kader van de bestemming van het jaarrekeningsaldo 2015 is er bijna € 44.000. aangewend ter dekking van stormschade.
------------------	--------	---

Mutaties reserves

Onttrekkingen:

Reserve grondexploitatie	5.156	Een aantal ontwikkelingen die ook al aan de lasten kant zijn aangegeven leiden tot een aantal niet geraamde onttrekkingen. Namelijk opheffing complex 70 Hart van Zuid, rentecompensatie de Veldkamp en verlies op een tweetal verkopen.
Reserve communicatiebeleid	170	De bestedingen breedband van 2015 en 2016 zijn verrekend met deze reserve. Hiermee is het saldo nagenoeg uitgeput. Het restant van ruim €46.000 kan worden betrokken bij de aanleg van breedband in het buitengebied.
Reserve fietspadenplan	306	Met name de verrekening van de kosten voor de aanleg F35 Hengelo Borne 1e deel zijn in 2016 verrekend omdat de BBV dit volgend jaar niet meer toelaat.
Reserve lopende projecten	996	In de jaren 2012 t/m 2015 zijn er jaarlijks bedragen gereserveerd ten laste van het onderhoudsbudget wegen. Deze reservering was bedoeld voor de aanleg van de West-tangent. Onder invloed van het nieuwe BBV heeft deze verrekening in 2016 plaatsgevonden.
Reserve ARI	256	Het verschil wordt veroorzaakt door nazorg Industriestaat (-7.000), binnenstad BIZ (+13.000), projectleiding stadskantoor/stadhuis (+165.000), spontane binnenstad (+22.000), verkeersmaatregelen binnenstad (+63.000).

Totaal afwijkingen mutaties reserves **4.722**

Totaal afwijkingen **141**

8 Financiën

Exploitatie, bedragen x € 1.000		Rekening 2015	Begroting 01-01-2016	Gewijzigde begroting 2016	Rekening 2016
Resultaat voor bestemming	LASTEN (excl. mutaties reserves)		-23.203	-26.546	-48.380
	BATEN (excl. mutaties reserves)		179.612	187.084	202.731
	Totaal		156.409	160.539	154.352
Mutaties reserves	Toevoegingen aan de reserves		-8.130	-11.526	-14.009
	Onttrekkingen aan de reserves		993	2.998	11.808
	Totaal		-7.137	-8.528	-2.201
Resultaat na bestemming			149.272	152.010	152.151